

ПЛАН

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА
2. ВИРОБНИЧА СТРУКТУРА І СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ
3. ПОСАДОВІ ІНСТРУКЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ
4. ВИТРАТИ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ
5. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗБІЛЬШЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА
6. ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
7. СКЛАДАННЯ КОШТОРИСУ ВИТРАТ НА РІЧНИЙ ВИПУСК ПРОДУКЦІЇ РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ
8. СИСТЕМА МІЖЦЕХОВОГО ОПЕРАТИВНО-ВИРОБНИЧОГО ПЛАНУВАННЯ
9. ПЛАНУВАННЯ
10. ОЦІНКА РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА В ІННОВАЦІЙНОМУ НАПРЯМКУ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА

Приватне підприємство «ЯРЕМУС» розташоване в с. Ярчівці Зборівського району Тернопільської області. Основним видом діяльності даного підприємства є виготовлення *хліба і хлібобулочних виробів*. Асортимент продукції не великий: *хліб домашній, хліб селянський, булочки домашні, з повидлом та інші*. Причина виникнення даного підприємства, тобто його місія полягає в тому, що на ринку існує потреба у продукції даного виду, крім того ціна на хліб постійно зростає і такі тенденції існуватимуть в майбутньому. Тому такий вид діяльності як виготовлення хлібобулочних виробів є досить перспективним.

Споживачами продукції приватного підприємства «ЯРЕМУС» є населення найближчих сіл та приватні підприємці.

З поміж інших підприємств дане має багато таких рис, які не можуть бути притаманні великим підприємствам. Крім цього воно має можливість торгувати за ціною нижче ціни продукції великих хлібо заводів, бо здійснює більш гнучку цінову політику.

Негативно впливають на розвиток приватного підприємства такі стримуючі фактори, як :

- загальний спад вітчизняного товарного виробництва;
- зростання цін(випереджаюче зростання цін на борошно та паливно-енергетичні ресурси при адміністративному стримуванні цін на хліб, внаслідок чого відбувається стійке зниження рентабельності);
- інфляція;
- низький рівень платоспроможності населення;
- корупція тощо.

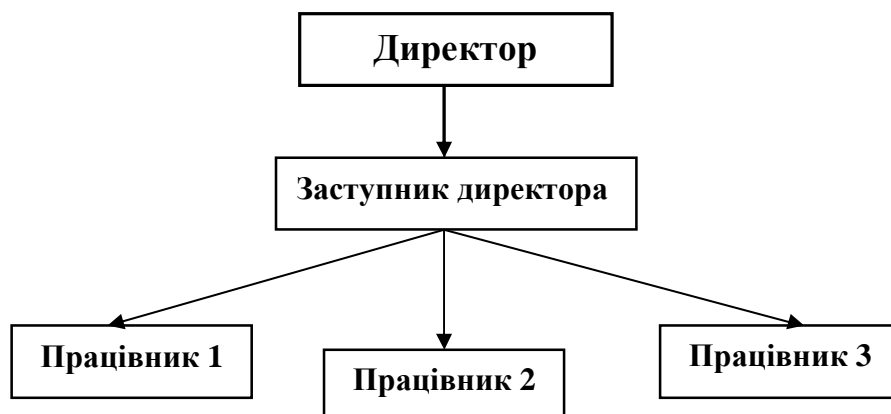
Все ж можна сказати, що загальне становище підприємства є стабільним і стійким, є можливість самофінансування.

ВИРОБНИЧА СТРУКТУРА І СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ

- За метою і характером діяльності п.п. «ЯРЕМУС» - це комерційне підприємство (йому властивий комерційний характер діяльності з одержанням прибутку. У даному випадку власник водночас є і підприємцем, тобто власність і управління майном у приватному підприємстві не розмежовуються);
- Форма власності – приватна (засновані на власності майна окремої особи, з правом найму робочої сили);
- За розміром (кількістю працівників) належить до малих підприємств;
- Залежно від способу організації діяльності - це одноосібне володіння;
- За сферою діяльності – промислове підприємство;
- За ступенем охоплення ринку відноситься до місцевих;
- За ступенем спеціалізації до спеціалізованих (оскільки виготовляє лише хліб та хлібобулочні вироби) .

Організаційна структура управління

Незважаючи на всю різноманітність організаційних структур сучасних фірм на даному підприємстві існує *лінійна структура управління*. В її основі лежить зосередження всіх виробничих і управлінських функцій у керівника (директора). Тут усі повноваження прямі (лінійні), вони спрямовані від вищої ланки управління до нижчої (мал.1).

Даний вид структур характеризується одномірністю зв'язків: тут мають місце тільки вертикальні зв'язки. У даному випадку власник підприємства має можливість постійно контролювати роботу персоналу. Головна риса цієї структури — єдність розпорядження. До переваг лінійної організації належать:

- Ї повну відповідальність керівника за результати діяльності підлеглих йому підрозділів;
- Ї чітко визначені зобов'язання, чіткий розподіл обов'язків і повноважень,
- Ї оперативний процес прийняття рішень;
- Ї простоту та чіткість підпорядкування;
- Ї можливість підтримувати необхідну дисципліну.

Цей тип управлінської структури, як правило, сприяє формуванню стабільної і міцної організації. Серед недоліків лінійної побудови організації:

- Ї жорсткість;
- Ї негнучкість, що не дає змоги вирішувати завдання, обумовлені умовами функціонування, які постійно змінюються;
- Ї слабка пристосовуваність до подальшого зростання;
- Ї велике інформаційне перевантаження керівника;
- Ї високі вимоги до керівника, який має бути висококваліфікованим фахівцем, що володіє великими різнобічними знаннями і досвідом з усіх функцій.

ПОСАДОВІ ІНСТРУКЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ

- **директор підприємства** – має право розпоряджатися всіма ресурсами і майном підприємства в рамках діючого законодавства. Він відповідає за виконання плану підприємства, за дотримання фінансової і господарської дисципліни. В межах своєї компетенції директор видає накази по підприємству, приймає і звільняє робітників, застосовує методи винагородження і адміністративного покарання до працівників. Важливе завдання директора – забезпечення хороших умов праці на підприємстві і турбота про покращення культурно побутових потреб працівників;

- **заступник директора** керує процесами планування, фінансово-кредитною діяльністю, організацією оплати та матеріального стимулювання праці, , науково-дослідною діяльністю, маркетинговими дослідженнями, процесами оцінки конкурентоспроможності продукції, рекламною діяльністю, постачанням та збутом, процесами найму і звільнення працівників, підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.

- **головний інженер** – здійснює технічне керівництво. Він очолює розробки нових видів продукції, технічні удосконалення виробництва, керує науково-дослідною роботою.

ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ

Як і будь-яке інше дана підприємство здійснює матеріальні і грошові витрати, пов'язані з виробництвом і збутом продукції, інвестиційною діяльністю.

Найбільша питома вага в сукупній величині витрат - витрати, пов'язані з виробництвом продукції. Величина цих витрат визначає грошове вираження витрат, пов'язаних з використанням сировини, палива, енергії і т. д.

Витрати виробництва — витрати різних видів економічних ресурсів, безпосередньо пов'язані з виробництвом економічних благ (сировина, праця, основні засоби, послуги, фінансові ресурси).

Крім виробничих витрат, підприємство здійснює витрати по збутовій діяльності поза виробничі витрати: на тару і упаковку, транспортування ті ін.

Витрати поділяються на:

- постійні (їх загальна сума не залежить від кількості виготовленої продукції в певних межах; до них належать витрати на утримання і експлуатацію будівель і споруд, управління). В складі постійних розрізняють умовно-постійні витрати, які неістотно змінюються при зміні обсягу виробництва:
- змінні — загальна сума витрат за певний час залежить від обсягу виробництва продукції; поділяються на:
 - пропорційні — змінюються прямопропорційно до зміни обсягу виробництва - сировина, матеріали, комплектуючі, відрядна заробітна плата;
 - непропорційні — поділяються на прогресуючі і дегресуючі.

Основною є класифікація витрат за економічними елементами і калькуляційними статтями.

За економічними елементами затрати формуються відповідно до їх економічного змісту.

Елементи витрат на виробництво:

1. Матеріальні витрати (сировина, матеріали, комплектуючі, напівфабрикати, паливо, енергія, тара; віднімається вартість повернутих відходів).
2. Оплата праці (всі форми основної заробітної плати штатного і позаштатного виробничого персоналу підприємства).
3. Відрахування на соціальні заходи (включають відрахування на пенсійне забезпечення, на соціальне страхування, страхування на випадок безробіття, на індивідуальне страхування; величина відрахувань встановлюється у відсотках від витрат на оплату праці).
4. Амортизація основних фондів (амортизаційні відрахування на повне відтворення основних фондів за нормами від балансової вартості, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів).
5. Інші операційні витрати (вартість робіт, послуг сторонніх підприємств, сума податків, зборів, крім податків на прибуток, втрати від курсових різниць, знецінення запасів, псування цінностей, сума фінансових санкцій тощо).
6. Інші витрати (витрати, що не належать до перелічених вище елементів; включаються витрати на страхування майна, винагороду за винахідництво, оплата робіт по сертифікації продукції, оплата послуг зв'язку, витрати на інвестиційну і фінансову діяльність підприємства, втрати від надзвичайних подій).

Важливою є класифікація витрат за статтями калькуляції.

Статті — це затрати, які відрізняються між собою функціональною роллю у виробничому процесі і місцю виникнення. За статтями витрат визначають собівартість одиниці продукції, тобто калькуляцію. Перелік статей калькуляції може бути різним в залежності від галузі промисловості, але, в загальному, може мати такий склад:

1. Сировина і матеріали.
2. Паливо і енергія на технологічні цілі.

3. Заробітна плата виробничих робітників (основна і додаткова).
4. Відрахування на соціальні заходи виробничих робітників.
5. Загальновиробничі витрати.
6. Адміністративні витрати.
7. Підготовка і освоєння виробництва.
8. Інші виробничі витрати.
9. Витрати на збут (позавиробничі витрати).

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗБІЛЬШЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА

Підвищення економічної ефективності і конкурентоспроможності можна досягнути замінивши деяке фізично застарілого обладнання, що допоможе підвищити ефективність роботи, усунути простой обладнання із технічних причин, вести технологічний процес безперервно і максимально використовувати технічну потужність цеху.

Крім того для покращення результатів діяльності в найближчий час потрібним є:

- розширення зовнішньоекономічної діяльності;
- використання різноманітних методів стимулювання праці;
- поліпшення якості робочої сили;
- зниження простоїв обладнання;
- залучення персоналу в процес управління;
- впровадження заходів для покращенню організації праці,
- раціоналізація робочих місць;
- проведення робіт по дослідженню та розширенню ринків збуту.

Також потрібно безперервно здійснювати роботу по поліпшення якості продукції, що виробляється, розширення асортименту, зниження собівартості то пошуки додаткових ринків збуту.

Що стосується інновацій, то для активізації інноваційної діяльності необхідно здійснювати широкий комплекс заходів, важливе місце серед яких займає виявлення внутрішніх резервів.

Удосконалення управління виробництвом.

Всебічне використання сучасних машин, техніки, засобів (каналів) зв'язку для збирання, обробки і передачі інформації істотно впливає на методи виконання функцій управління виробництвом, створює умови для

більш оперативного і якісного їх здійснення. Все це сприяє удосконаленню управління об'єктом у цілому і його структурними ланками.

Удосконалення і підвищення рівня планування

Використовуючи економіко-математичні методи, систему прогресивних науково - обґрунтованих норм і нормативів, а також досягнення науково-технічного прогресу, можна серйозно удосконалити планування виробництва і підняти його на науковий рівень. Наприклад, здійснювати взаємозв'язок прогнозування, перспективного, поточного та оперативного планування; широко використовувати нормативні методи на всіх рівнях планування та управління; удосконалити систему нормативно-планових показників у використанні трудових, матеріальних, фінансових та інших ресурсів.

Все це дозволяє значно удосконалити і підвищити рівень планування, а разом а тим поліпшити управління виробничими процесами.

Удосконалення обліку.

Тут важливе значення має оперативне збирання і обробка показників, простота і доступність цих показників всім користувачам.

Тобто в організації обліку потрібно більшу увагу приділяти його автоматизації, адже облік, зокрема облік витрат і калькулювання собівартості продукції є однією з найскладніших та найвідповідальніших ділянок системи бухгалтерського обліку, й інтеграція технічних засобів обробки і передачі економічної інформації дозволить вийти на новий рівень організації бухгалтерського обліку, значно підвищить його оперативність, аналітичність та ефективність контролю.

Впровадження запропонованих заходів в комплексі надасть можливість підвищити конкурентоспроможність продукції та підприємства в цілому, та зміцнити його становище серед конкурентів на ринку.

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вся діяльність приватного підприємства «ЯРЕМУС» спрямована на забезпечення, зростання прибутку, який є в сучасних умовах по суті єдиним джерелом розвитку матеріально-технічної бази і соціального розвитку колективу підприємства.

Звичайно підприємство намагається здійснювати свою діяльність таким чином, щоб загальні витрати були менші, ніж доходи від реалізації. Саме в цьому випадку підприємство буде мати прибуток. Саме з виручки від реалізації відраховуються витрати на виробництво і одержується валовий прибуток. В свою чергу з валового прибутку відраховуються податки і отримується чистий прибуток.

Отже, чистий прибуток – це різниця між валовим прибутком і сумою податкових платежів. З чистого прибутку підприємство сплачує борги та відсотки за кредити, а решта розподіляється на фонд споживання і фонд нагромадження.

Важливе значення в ході контролю за виконанням плану прибутку має виявлення зайвих для підприємства запасів товарно-матеріальних ресурсів у вигляді непрацюючого устаткування, машин, приладів, понаднормативних запасів сировини, матеріалів, інструменту та інших цінностей.

Аналізу минулорічної діяльності підприємства виявив всі резерви, які є в господарській діяльності і можуть, у разі їх мобілізації, вплинути на зростання рентабельності.

"Омертвіння" фінансових ресурсів, вкладених у такі активи, уповільнює обіговість коштів підприємства і, природно, знижує рентабельність виробництва. Відомо, що основна сума прибутку надходить від реалізації продукції свого виробництва. Підприємство повинно постійно знати, яка сума одержаного прибутку залишається в їхньому розпорядженні, тобто оперативно визначати суму податку на прибуток, який підлягає сплаті до бюджету. Оскільки сума одержаного прибутку в чинній системі

оподаткування не визначає суми податку на нього (останній розраховується з прибутку як об'єкта оподаткування), постає необхідність відокремленого обліку валових доходів і валових витрат.

Облік ведеться з урахуванням вимог податкового законодавства про формування цих показників за кожний податковий період — квартал. За будь-якого варіанта податкового обліку підприємство має постійну інформацію про те, як на ту чи іншу дату складається співвідношення валових доходів і валових витрат, що дає змогу оперативно визначати величину прибутку як об'єкта оподаткування, суму податку на прибуток і, отже, суму чистого прибутку, який надходить у повне розпорядження підприємства.

Оцінити економічну ефективність підприємства найкраще за показниками прибутковості, зокрема рентабельністю. Рентабельність характеризує прибутковість, дохідність підприємства.

Розрізняють рентабельність виробництва, продукції та рентабельність окремих видів продукції.

Рентабельність виробництва є:

ü загальна:
$$P_{\text{заг}} = \frac{П_{\text{бал}}}{S_{\text{с}} + S_{\text{н}}} \times 100\%$$

ü

ü розрахункова:
$$P_{\text{роз}} = \frac{П_{\text{чист}}}{S_{\text{с}} + S_{\text{н}}} \times 100\%$$

Рентабельність продукції характеризує ефективність витрат на виробництво і збут і обчислюється за формулою:

$$P_{\text{п}} = \frac{П_{\text{реал}}}{S_{\text{реал}}} \times 100\%$$

Звичайно зростання рентабельності виробництва відповідає інтересам як підприємства, так і суспільства загалом.

СКЛАДАННЯ КОШТОРИСУ ВИТРАТ НА РІЧНИЙ ВИПУСК ПРОДУКЦІЇ

РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Для ефективного розвитку та економічного зростання ПП «ЯРЕМУС» велика увага приділяється системи управління витратами і собівартістю продукції.

В управлінні виробництвом важлива роль відводиться бухгалтерському обліку, центральне місце в якому займає облік витрат і калькулювання собівартості продукції. Для прийняття своєчасних оперативних і тактичних рішень щодо управління собівартістю продукції підприємству необхідна своєчасна, достовірна і аналітична інформація щодо формування собівартості, яка забезпечується бухгалтерським обліком та безпосередньо залежить від його “якості”.

Основним напрямком реформування системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на хлібопекарних підприємствах є запровадження такого методу обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, який дозволить найбільш точно розподілити непрямі витрати між видами продукції хлібопекарного підприємства, що дасть змогу визначити рівень рентабельності окремих видів продукції і за рахунок цього підвищити ефективність роботи хлібопекарних підприємств.

Собівартість продукції — це грошовий вираз затрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції. Собівартість продукції характеризує ефективність всього процесу виробництва на підприємстві. Собівартість продукції як показник використовується для контролю за використанням ресурсів виробництва, визначення економічної ефективності організаційно-технічних заходів, встановлення цін на продукцію.

Собівартість окремих видів продукції визначається на основі калькуляцій собівартості окремих видів продукції. План по собівартості продукції на підприємстві включає такі елементи:

- планування зниження собівартості товарної продукції;
- складання кошторису витрат на виробництво;
- складання планових калькуляцій окремих видів продукції.

Планування зниження собівартості товарної продукції здійснюють шляхом планування зниження затрат на 1 грн. товарної продукції. Всі фактори, що впливають на зміну цих витрат, можуть бути об'єднані у перелічені вище групи.

Розрахунок зниження собівартості продукції за факторами виконують в такій послідовності: Складання кошторису витрат на виробництво.

Мета— встановлення всієї суми затрат на виробництво в плановому році. Сюди входять всі затрати на виробництво товарної продукції, а також витрати, пов'язані із зміною залишків незавершеного виробництва, витрати майбутніх періодів та інші.

Калькулювання собівартості продукції— це процес обмеження собівартості одиниці продукції.

Методи калькулювання :

нормативний (витрати на одиницю продукції встановлюються по нормах);

параметричний (затрати на проєктований виріб встановлюються, виходячи із залежності рівня цих витрат від зміни техніко-економічних параметрів виробу);

розрахунково-аналітичний (прямі витрати на виробництво одиниці продукції розподіляються на основі діючих норм, а непрямі — пропорційно заробітній платі).

Факторами зниження собівартості є підвищення технічного рівня виробництва, вдосконалення організації виробництва і праці, зміна структури та обсягу продукції, галузеві та інші фактори. Основними шляхами зниження собівартості продукції є скорочення тих витрат, які мають найбільшу питому вагу у її структурі.

СИСТЕМА МІЖЦЕХОВОГО ОПЕРАТИВНО-ВИРОБНИЧОГО ПЛАНУВАННЯ

Система оперативного планування виробництва - це сукупність різних методик та технологій планової роботи, що характеризується ступенем централізації, об'єктом регулювання, складом календарно-планових показників, порядком обліку та руху продукції та оформленням облікової документації. Ця система являє собою сукупність методів та способів розрахунку основних планово-організаційних показників, які необхідні для регулювання ходу процесу виробництва та споживання товарів і послуг з метою стягнення запланованих ринкових результатів при мінімальних витратах економічних ресурсів і робочого часу.

Вибір тієї чи іншої системи оперативного планування в умовах ринку визначається, головним чином, обсягом попиту на продукцію і послуги, витратами і плановими показниками, масштабом та типом виробництва, організаційною структурою підприємства й іншими факторами.

Система оперативно-виробничого планування характеризується певною планово-обліковою одиницею та планово-обліковим періодом.

Планово-облікова одиниця являє собою сукупність робіт, яку розглядають як єдине ціле при плануванні, обліку, аналізі та оперативному регулюванні виробництва. Планово-обліковий період являє собою відрізок часу (змiна, доба, місяць, декада тощо), на який формуються планові завдання.

Оперативно виробниче планування призначено забезпечувати ефективне функціонування виробничого процесу, допомагати в досягненні високих кінцевих результатів.

Вибір системи ОВП визначається наступними основними факторами:

- ü тип в-ва
- ü об'єм в-ва
- ü складність в-ва

- Ў виробнича структура підприємства
 - Ў форма внутрішньозаводських спеціалізацій
- Критеріями оцінки ефективності функціонування ОВП є:
- Ў ритмічна робота колективу
 - Ў рівномірний випуск продукції
 - Ў рівень використання засобів в-ва
 - Ў мінімальна продовжуваність технічного циклу
 - Ў мінімальні запаси незавершеного в-ва

На підприємствах з масовим типом в-ва основною формою руху предметів є попит. Для цих підприємств характерний високий рівень спеціалізації робочих місць. Робота на потоці повинна бути строго регламентована по часу для того, щоб забезпечити безперебійну і синхронну роботу всіх ланок в-ва у відповідність з тактом випуску готових виробів.

У відповідності з річним, кварталним і місячним планами по випуску продукції розробляються плани для цехів дільниць, добові і погодинні графіки здачі готової продукції. Погодинні графіки передбачають випуск продукції на протязі зміни в залежності від конкретних умов роботи.

На підприємствах серійного в-ва більш або менш стабільна номенклатура виготовлення виробів, їх випуск проходить рівномірно. На кожному робочому місці обробляється декілька найменувань деталей. В цих умовах одним з важливих факторів підвищення продуктивності праці є партійна організація в-ва.

Об'єктом ОВП служить для підприємства – виріб, між цехами – комплект деталей, а в цехах – партія деталей.

При цьому планування виробничої програми повинно забезпечити рівномірний випуск продукції у встановлені терміни, підвищення спеціалізації в-ва на кожній ділянці на цій основі високий рівень продуктивності праці, найбільш повну загрузку обладнання.

На підприємствах одиничного в-ва постійно змінюється закріплення деталей за ділянками, цехами, а це дуже ускладнює як цехове так і міжцехове

планування і приводить до нерівномірної завантаженості обладнання по видах робіт.

В цих умовах застосовується послідовний вид руху деталей, що визиває їх довгий міжопераційний і міжцеховий час пролежування. Тому основною умовою і вимогою для оперативно-виробничого планування є раціональна організація руху предметів праці в процесі виготовлення визначеного виробу.

ПЛАНУВАННЯ

Планування – є первісною з-поміж решти функцій управління, оскільки прийняті в процесі її реалізації рішення визначають характер здійснення всіх інших функцій управління.

Отже, планування - це процес розробки стратегій і управління організацією для успішної її реалізації.

Планування здійснюється в контексті місії організації, і його фундаментальна задача полягає в тому, щоб забезпечити взаємозв'язок місії з основними цілями організації в умовах змінного економічного середовища.

До підфункцій планування відносяться: цілевстановлення, прогнозування, моделювання, програмування.

Мета планування полягає в створенні системи планових документів, які визначають зміст та певний порядок дій для забезпечення тривалого існування організації.

Схематично процес планування в організації можна представити як послідовність таких етапів:

1. Встановлення цілей діяльності організації, які визначають очікуваний або бажаний стан організації.
2. Розробка стратегії діяльності організації - безпосереднє опрацювання шляхів, якими організація досягатиме очікуваних результатів.

Надання стратегії конкретної форми - це впровадження стратегії перетворення стратегії у конкретні дії організації. Цей етап здійснюється шляхом розробки забезпечуючих планів та бюджетів.

На практиці існує багато критеріїв класифікації планів організації.

Найчастіше з них використовують такі:

- 1) за критерієм широти охопленої сфери розрізняють стратегічні й оперативні плани;

- 2) за критерієм часового горизонту планування плани поділяють на довгострокові й короткострокові;
- 3) за ступенем конкретизації виділяють завдання й орієнтири.

Стратегічні плани – це плани, які визначають головні цілі організації, стратегію придбання та використання ресурсів для досягнення цих цілей.

Оперативні плани – це плани, у яких стратегія деталізується у розрахованих на короткий термін рішеннях щодо того:

- що конкретно треба зробити,
- хто повинен це зробити,
- як це має бути зроблено.

Короткострокові плани – це плани, які складаються на період до 1 року. Вони, як правило не мають змінюватися.

Довгострокові плани – це плани розраховані на перспективу 3-5 років. Ці плани мають враховувати зміни у зовнішньому середовищі організації та вчасно реагувати на них.

Завдання – це плани, що мають чіткі, однозначні, конкретно визначені цілі. Їх не можна тлумачити двозначно (збільшити виробництво на 3% за рік).

Орієнтири – це плани, що носять характер напрямку дій. Їх використання доцільне за умов невизначеності середовища, великої ймовірності непередбачуваних змін, які вимагають гнучкості управління. Вони визначають курс дій, але не прив'язують управління до жорстких конкретних цілей, тобто вони надають у певних межах свободу для маневру (збільшити обсяги виробництва на 3-4% за рік).

Одним з найважливіших принципів планування є вибір та обґрунтування цілей, кінцевої мети, результатів діяльності підприємства. Чітко та зважено визначені кінцеві цілі є вихідним пунктом планування. В загальному випадку виокремлюють п'ять основних цілей (або їх групи) підприємства:

- п** господарсько-економічну, обумовлену вимогами забезпечення високої ефективності виробничої системи, випуску суспільне необхідної конкретної продукції;
- п** виробничо-технологічну, що відображає основне
- п** функціональне призначення підприємства — випуск певної продукції належної якості;
- п** науково-технічну, тобто постійне прискорення науково-технічного прогресу, що матеріалізується в постійному поліпшенні продукції і оновленні технічної бази виробництва;
- п** соціальну — якомога повніше забезпечення потреб працівників підприємства в матеріальній та духовній сферах;
- п** екологічну — забезпечення вимоги відтворюваності ресурсів та виготовлення екологічно безпечної (чистої) продукції.

Важливою проблемою та передумовою життєздатності планування є забезпечення його **безперервності**. Принцип безперервності означає:

- п** підтримування безперервної планової перспективи, формування та періодичну зміну горизонту планування, що залежить від загальних соціально-політичних та економічних передумов, темпів науково-технічного прогресу в галузі, тривалості впливу управлінських рішень, ступеню передбачуваності майбутнього;
- п** взаємопогодження довго-, середньо- та короткострокових планів;
- п** своєчасне корегування перспективних та поточних планів, враховуючи початкові сигнали про зовнішні (регіон, економіка в цілому) та внутрішні (всередині самого підприємства) зміни умов господарювання [8,с.34].

Однією із найважливіших вимог до планових рішень є забезпечення **оптимальності використання застосовуваних ресурсів**. Використання ресурсів підприємства повинно орієнтуватись на потреби, умови та кон'юнктуру ринку, інтенсифікацію виробництва, впровадження досягнень науково-технічного

прогресу, максимально повну реалізацію наявних резервів кращого застосування

предметів та знарядь праці, організації виробництва тощо.

Важливою якісною характеристикою плану виступає його *збалансованість*, тобто необхідна і достатня кількісна відповідність між взаємозв'язаними розділами та показниками плану.

Отже, планування являє собою управлінський процес визначення цілей підприємства і засобів їх досягнення, забезпечення і підтримки відповідності між ними.

Воно є важливою частиною господарської практики. Недооцінка планування в умовах ринку, зведення його до мінімуму частіше за все приводить до значних економічних втрат.

Система планування на підприємстві складається з розробки (й застосування як перспективних, так і оперативних (поточних) планів).

Перспективні плани є носіями й виразниками стратегії підприємства. Тому в них формулюються основна мета підприємства, провідні ідеї, визначаються пріоритети, напрями та сфери його діяльності, існуючі можливості й ресурси.

Перспективне планування, як правило, доповнюється оперативним, яке передбачає розробку конкретних завдань на найближчий період у різних сферах діяльності підприємства (виробничій, комерційній, фінансовій тощо). Система безперервного планування

Підприємство «ЯРЕМУС» будує свою діяльність на основі так званих бізнес-планів.

Бізнес-план — це комплексний плановий документ підприємницької діяльності, в якому передбачені заходи, спрямовані на реалізацію підприємницької ідеї, на отримання прибутку.

Бізнес-план розробляється для:

- Ў техніко-економічного обґрунтування створення і діяльності підприємства, оскільки дає можливість підприємцю охарактеризувати перспективи розвитку його фірми (який товар, якої якості, в якій кількості і по якій ціні продати);
- Ў залучення зовнішніх інвесторів, в тому числі іноземних, оскільки дозволяє інвесторам оцінити доцільність вкладення інвестицій в дане виробництво, зацікавити їх співпрацювати з даною фірмою;

Бізнес-план, як і стратегічний, охоплює досить тривалий період (3—5 років). Але між ними є відмінності:

- Ў бізнес-план включає не всі цілі фірми, а лише одну із них;
- Ў бізнес-план має чітко виражені часові границі.

ОЦІНКА РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА В ІННОВАЦІЙНОМУ НАПРЯМКУ

Інновація – це результат інноваційної діяльності, відображений у вигляді наукових, технічних, організаційних чи соціально-економічних новинок, що можна отримати на будь-якому етапі інноваційного процесу.

Інноваційний процес – це сукупність комплексних, постійно здійснюваних у просторі та часі, прогресивних, науково-технічних, організаційних і соціально-економічних змін, що ведуть до підвищення ефективності суспільного виробництва та вирішення соціальних проблем (екологія, умови праці тощо). Отже, під іноваціями в широкому змісті розуміється прибуткове використання нововведень у виді нових технологій, видів продукції і послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного, адміністративного або іншого характеру.

Нововведення - оформлений результат фундаментальних і прикладних досліджень, чи розробок експериментальних робіт у якій-небудь сфері діяльності по підвищенню її ефективності. Нововведення можуть оформлятися у вигляді: відкриттів; винаходів; патентів; товарних знаків; раціоналізаторських пропозицій; документації на новий чи удосконалений процес; організаційної, виробничої чи іншої структури; ноу-хау; понять; наукових підходів чи принципів; документа (стандарту, рекомендацій, методики, інструкції і т.п.); результатів наукових, маркетингових чи інших видів досліджень.

Патент — це документ, що засвідчує авторство і надає його власнику виключне право на винахід. Ніхто не може використати винахід без дозволу (ліцензії) патентовласника. Згода на використання винаходів виражається шляхом видачі (продажу) ліцензії на часткове чи повне використання патентних прав.

Авторське право (свідоцтво) — це сукупність норм права, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням певного інтелектуального продукту. Авторське право належить автору довічно і діє не менше 50 років після його смерті. Воно поширюється на будь-які творчі результати незалежно від форми, призначення і якості інтелектуального продукту.

Висновок

Приватне підприємство «ЯРЕМУС» - це невелике підприємство, що виникло лише два роки назад. Тому інновації ще не проникли в усі сфери діяльності підприємства. Звичайно керівництво розуміє, що інноваційні процеси є першопричиною заміни застарілої продукції, розширення внутрішнього і зовнішнього ринку збуту та підвищення конкурентоспроможності, а основою інноваційної діяльності є освоєння нових видів продукції або методів її виробництва, доставки і реалізації.

Крім цього аналіз рівня рентабельності виробництва підприємств даної галузі показує, що найсуттєвіший вплив мають такі показники, як рівень наукомісткості й оновлення продукції на підприємстві.

В зв'язку з цим спеціалісти постійно працюють над оновленням та розширенням асортименту, поліпшенням якості продукції. З минулого року на підприємстві розроблено рецептури та освоєно виробництво нових найменувань хлібобулочних виробів. Діяльність колективу спрямована на забезпечення доведення науково-технічних ідей, винаходів (новацій) до результату, придатного до практичного застосування на підприємстві.

В майбутньому планується використовувати сучасні науково-технічні розробки, що пропонуються для впровадження на підприємствах даної галузі.

Зокрема, *запатентований спосіб модернізації хлібопекарної печі*, що дозволяє з найменшими витратами і в найкоротший строк пристосувати піч для випікання житньо-пшеничного хліба за рахунок створення високотемпературної зони обжарювання на початковій стадії процесу та *спосіб визначення вмісту цукру у напівфабрикатах та борошняних виробках*, що дозволить, порівняно з існуючим методом у 4 рази скоротити термін визначення вмісту цукру.

Крім цього можна ще перейти на нову методику калькулювання собівартості продукції з метою удосконалення формування вартості окремих видів продукції та гатунків хліба і хлібобулочних виробів;

Отже, потрібно сказати, що в результаті аналізу виробничої діяльності приватного підприємства «ЯРЕМУС» було виявлено зростання ролі інновацій у підвищенні ефективності виробництва. Так, інновації впливають на більшість економічних показників, пов'язаних зі зниженням собівартості продукції: зростання обсягів виробництва, зниження матеріало-, енергомісткості та витрат на оплату праці.

Знаючи чинники впливу на інноваційну діяльність, приходимо до висновку, що саме відсутність достатнього її фінансового забезпечення є головною причиною зниження ефективності виробництва. Тому найефективніше вирішити цю проблему можна тільки шляхом використання різних джерел фінансування, зокрема бюджетних коштів (державного та місцевого бюджетів), іноземних інвестицій, власних коштів підприємств і кредитних ресурсів банків. На жаль, в Україні необхідність фінансування інноваційної діяльності не знаходить підтримки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посібник, для студентів вищих навчальних закладів. — К.: «Кондор», 2003 .
2. Економічний аналіз: Навчальний посібник / За ред. С. І. Шкарабан, І. В. Спільник, Б. М. Корецький. – Тернопіль: ТАНГ, 2004.
3. Шегда А..В., Литвиненко Т.М., Нахаба М.П. « Економіка підприємства».
4. Климко Г.Н. Основи економічної теорії. - Київ «Знання», 1997 р.
5. Бойчук І. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2004.
6. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «облік і аудит» вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця – 6-те вид. доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2005.
7. Домбровський В. М. Звітність підприємств. – Київ: КНЕУ, 2001.
8. Менеджмент організацій: Підручник / за заг. ред. Л. І. Федуловоїю – К.: Либідь, 2003.